

Gevaren van de Gereformeerde Theologie

17/18: Appendix #1: Zouden we teruggaan naar de Reformatie?

18-Delige zondagsschoolreeks: <http://www.verhoevenmarc.be/reformed.htm>

Bron: Middletown Bible Church, <http://www.middletownbiblechurch.org/doctrine/dangerso.htm>

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling en voetnoten door M.V.

Gereformeerde theologen zetten ons dikwijls aan terug te keren naar de Reformatie. Een voorbeeld hiervan kan *The Reformation Study Bible* zijn (oorspronkelijk: *The New Geneva Study Bible*) met R. C. Sproul als belangrijkste redacteur. Bij de inleiding zegt Sproul dit: “*The Reformation Study Bible* bevat een moderne herformulering van de reformatiewaarheid in zijn commentaren en theologische aantekeningen. Zijn doel is opnieuw het licht van de Reformatie te presenteren”. (Zie onze gedetailleerde evaluatie van deze studiebijbel: *The Reformation Study Bible* : <http://www.middletownbiblechurch.org/reformed/geneva.htm>). Het gestelde doel van *The Reformation Study Bible* is ons terug te roepen naar de Reformatie om van haar doctrines en theologie te leren.

We moeten echter bedenken dat het LICHT niet van de Reformatie komt, maar van de Schrift: “Het opengaan van Uw woorden geeft licht, het schenkt eenvoudigen inzicht” (Psalm 119:130). De hervormers waren in veel opzichten verlicht maar dat was enkel wegens het licht van de Schrift. De Reformatie was in vele opzichten een “terug naar de Bijbel” beweging. Zo moet het ook vandaag ons doel zijn terug naar de Bijbel te keren, niet terug naar de Reformatie. Dit wil niet zeggen dat we zouden negeren wat de hervormers schreven en leerden, maar we moeten altijd alle dingen toetsen aan het Woord van God om te zien of wat zij leerden in harmonie is met de bijbelse waarheid. Zie Handelingen 17:11.

Paulus zei: “Wees navolgers van mij, zoals ik navolger van Christus ben” (1 Korinthiërs 11:1). Wij kunnen de hervormers in veel opzichten navolgen, zoals zij Christus volgden. Maar in andere opzichten echter moeten we er zorgvuldig op toezien hen **niet** te volgen. In sommige opzichten volgden de hervormers Christus helemaal niet. Om dit te illustreren zullen we de levens onderzoeken van twee van de grootste hervormers: **Maarten Luther** en **Johannes Calvijn**. Deze mannen hadden grote sterkten maar ook opvallende zwakheden. Het is met droefheid dat wij de aandacht vragen voor de donkere kanten van deze mannen, maar de feiten van de geschiedenis kunnen niet genegeerd worden.

Luther en de Joden

Het volgende is geschreven door de gerespecteerde kerkhistoricus Philip Schaff (*History of the Christian Church*, Volume 7: “Modern Christianity--The German Reformation” pp. 61-62):

Enkele woorden over zijn zienswijzen met betrekking tot verdraagzaamheid ten aanzien van de Joden die elke onwaardige behandeling te verduren hadden van christenen, alsof zij persoonlijk verantwoordelijk waren voor de misdaad van de kruisiging. Luther stond aanvankelijk positief tegenover de Joden. In 1523 protesteerde hij tegen de wrede behandeling van de Joden, alsof zij honden waren en geen menselijke wezens, en gaf de raad dat vriendelijkheid en liefdadigheid de beste middelen waren om hen te bekeren. Als de apostelen, zo zei hij, die Joden waren, met de heidenen waren omgegaan zoals wij heidenchristenen omgaan met de Joden, zou nooit enige heiden bekeerd geworden zijn, en ikzelf, als ik een Jood zou zijn, zou veeleer alles kunnen worden behalve een Christen. **Maar in 1543 schreef hij twee gewelddadige boeken tegen de Joden.** Zijn omgang met verscheidene rabbi's vervulde hem met afkeer en verontwaardiging tegen

hun trots, koppigheid en godslasteringen. Hij kwam tot de conclusie dat het nutteloos was te redetwisten met hen en dat het onmogelijk was hen te bekeren. ... De Joden zouden hun Messias die zij verwachten op een nog ergere manier kruisigen dan zij de christelijke Messias kruisigden. Zij zijn een blind, hard, onverbeterlijk ras. **Hij ging zover tot zelfs hun uitdrijving te adviseren uit christelijke landen, en een verbod op hun boeken, het verbranden van hun synagogen en zelfs hun huizen waarin zij onze Redder en de Heilige Maagd¹ belasteren.** In de laatste van zijn preken, gebracht kort voor zijn dood in Eisleben, waar het vele joden was toegestaan handel te drijven, besloot hij met **een ernstige waarschuwing dat de Joden als gevaarlijke publieke vijanden niet getolereerd zouden moeten worden**, en liet hen het alternatief van bekering of uitdrijving. [Benadrukking toegevoegd].

Voor een fascinerende discussie over hoe moderne Joden Maarten Luther aanzien, zie het artikel "Martin Luther and the Protestant Reformation" in het boek *Literacy--The Most Important Things to Know About the Jewish Religion, Its People and Its History*, pp. 204-206, door Rabbi Joseph Telushkin (William Morrow and Company, NY, 1991). Telushkin werkt dezelfde punten uit die Philip Schaff hierboven aanroerde. Hij vergelijkt Luther met Mohammed, omdat beiden initieel een liefde voor de Joden hadden maar later zich omkeerden in haat tegen de Joden toen zij zich niet wilden bekeren. Hierna enkele schokkende citaten van Rabbi Telushki:

Luther heeft in Duitsland de meest antisemitische geschriften geproduceerd tot op de tijd van Hitler.

Bij één gelegenheid zei deze vroegere exponent van christelijke liefde: "Ik zou willen dreigen met het wegsnijden van hun tongen uit hun kelen, indien zij weigeren de waarheid te erkennen dat God een Drie-eenheid is en niet een volle eenheid".

Op de Neurenberg-processen, verdedigde Nazi-propagandist Julius Streicher zichzelf met de claim dat hij over de Joden niets ergers had gezegd dan Maarten Luther.

Hitler claimde trots Luther als een bondgenoot: "Hij zag de Jood zoals wij hem pas beginnen te zien vandaag".

Welke de houding van een ware gelovige zou moeten zijn jegens het Joodse volk leest u best in volgende artikels:

1. Boodschap aan Israël : <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/boodschap-voor-Israel.pdf>.
2. Kunnen de Israël en de Joden vernietigd worden?: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Joden-vernietigd.pdf>.

De intolerantie van Calvijn

De hervormers kwamen uit het rooms-katholicisme dat gekend was voor zijn intolerantie en vervolging van iedereen die afweek van het katholieke dogma, en ieder die de Spaanse Inquisitie heeft bestudeerd weet dit tenvolle. De tragedie is dat Johannes Calvijn en sommige andere hervormers, schandelijk intolerant werden jegens hen die verschilden van hun leerstellige positie, zelfs tot het punt van het executeren van de overtreder!

Het volgende is van Philip Schaff (*History of the Christian Church*), Volume 8, "Protestant Intolerance", pp. 700-800:

De hervormers erfden de doctrine van vervolging van hun moederkerk, en beoefenden dit in zoverre als dat zij er de macht toe hadden. Zij bevochten intolerantie met intolerantie. Zij verschilden van hun opponenten in de graad en omvang, maar niet in het principe, van intolerantie. Zij braken de tirannie van de paus af en openden daarmee de weg voor de ontwikkeling van religieuze vrijheid, maar zij ontkenden voor anderen de vrijheid die zij zelf beoefenden. De protestantse besturen in Duitsland en Zwitserland sloten rooms-katholieken uit, binnen de limieten van hun jurisdictie, van alle religieuze en burgerlijke rechten, en namen exclusief bezit van hun kerken, kloosters en andere bezittingen. Zij verbanden, namen gevangen, verdronken, onthoof-

¹ Ja, Luther was een Maria-aanbidder, zie <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Martin-Luther.pdf> → "Eindnoot 2".

den, verhingen en verbrandden anabaptisten, antitrinitariërs, schwenkfelders, en andere andersdenkenden.

Een grootste voorbeeld van intolerantie was de executie van de ketter Servetus². Schaff wijdt 86 pagina's aan deze man - zijn doctrines, proces en executie (Volume VIII). Servetus vluchtte naar Genève waar Calvijn hem arresteerde, berechtte en uiteindelijk op de brandstapel zette. Andere hervormers die Calvijn sterk ondersteunden in deze daad waren onder andere Beza en zelfs de gewoonlijk milde en minzame Melancton.

Deze mannen moeten aanbevolen worden voor hun haten van valse leer (zie Openbaring 2:15) maar moeten sterk veroordeeld worden voor hun intolerantie, vervolging en zelfs executie van hen die dwaling promoten. Dr. John Whitcomb heeft de bijbelse zienswijze als volgt gesteld: "Wij staan erop dat **geen** mens in de kerkbedeling **ooit** geëxecuteerd zou mogen worden voor **enige** geestelijke of theologische dwaling. Tegelijk willen wij leerstellige dwalingen niet minimaliseren en moeten we zorgvuldig zijn in het toepassen van nieuwtestamentische principes van bijbelse afscheiding en kerkdiscipline". C. H. Mackintosh heeft het volgende opgemerkt:

De verbranding van Servetus, in 1553, voor zijn theologische opinies, is een afschuwelijke vlek op de Reformatie, en op de man die zo'n onchristelijke sanctie voorstond. Het is waar, de opinies van Servetus waren fataal en fundamenteel vals - hij hield zich aan de ariaanse ketterij welke een godslastering is tegen de Zoon van God - maar hem verbranden, of wat anders ook, voor valse leer was een flagrante zonde tegen de geest, genius en principe van het evangelie, de erbarmelijke vrucht van onwetendheid voor wat betreft het essentiële verschil tussen Judaïsme en Christendom. (C.H.Mackintosh, *Notes on the Book of Deuteronomy, Volume II*, p. 162, voetnoot).

Zeer zeker zal tijdens het duizendjarige vreedrijk, de Koning geen valse religies of leerstellige afwijkingen toestaan, en de aarde zal verenigd zijn in de ware aanbidding van de ware God. Maar anders dan de leer van vele gereformeerde theologen, bevinden wij ons niet in het koninkrijk!

Conclusie

Het enige ware licht dat de hervormers hadden kwam uit het licht van de Schrift. Wij verheugen ons in de waarheden die zij ontdekten, zoals de rechtvaardiging door geloof, de absolute genoegzaamheid van de Schrift en het algemene priesterschap van alle gelovigen. Dit zijn de fundamentele waarheden van de Bijbel. Er waren andere doctrines, zoals de natuur, het doel en de bestemming van de kerk die zij niet goed verstonden (zoals geïllustreerd door het feit dat Calvijn van Genève een klein koninkrijk of kerkstaat zocht te maken). De waarheden met betrekking tot Christus' lichaam en bruid werden pas in een latere periode van de kerkgeschiedenis onthuld, in het bijzonder tijdens de 19de eeuw in Engeland en Ierland. De hervormers hadden ook bepaalde opvallende leemten, zoals gedocumenteerd hierboven, waarvan we kunnen leren en ervoor waken ze te vermijden in onze eigen levens en bedieningen.

Wij zouden nooit mogen terugkeren naar de Reformatie maar wel terugkeren naar de Bijbel. Het is altijd best terug te gaan naar de zuivere bron in plaats van naar een stroom verder weg van de bron, omdat de stroom verderop terloops vervuild kan worden. Gods Woord is een zuivere, onvervulde bron van waarheid, en zij die hiervan drinken zullen nooit telergesteld worden. Wij kunnen leren van de hervormers en van alle grote mannen in de kerkgeschiedenis, maar we moeten voortdurend alle dingen toetsen aan het Woord van God, en deze mannen enkel volgen in zoverre dat zij Christus volgden.

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm

² Michaël Servetus of Servet: http://nl.wikipedia.org/wiki/Michael_Servet.